

Střední škola knižní kultury s.r.o.
José Martího 31, 162 00 Praha 6

Minimální preventivní program SŠKK pro školní rok 2022/2023

Předkladatel programu: PhDr. Radek Vít, Ph.D.

Zodpovědná osoba: ředitelka školy PhDr. Alice Krýžová, Ph.D.

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Cíle programu.....	3
2.1.	Dlouhodobé cíle (s výhledem na 5 – 7 let).....	3
2.2.	Střednědobé cíle (cca 3 roky).....	4
2.3.	Krátkodobé cíle (1 rok).....	4
2.4.	Garant programu a jeho spolupracovníci.....	5
2.5.	Podklady v legislativě.....	6
3.	Vlastní program.....	8
3.1.	Vymezení pojmu prevence rizikového chování.....	8
3.2.	Analýza současného stavu.....	9
3.3.	Současný stav nejen na naší škole.....	10
3.4.	Tradice SŠKK a její prostředí.....	10
3.5.	Vzdělávání.....	11
3.6.	Formy a metody práce.....	11
3.6.1.	Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů.....	11
3.6.2.	Nadstavbové aktivity.....	12
3.6.3.	Volnočasové aktivity.....	13
3.6.4.	Jednorázové každoroční akce	14
3.6.5.	Jednorázové akce mimořádné.....	15
3.6.6	Konzultační hodiny.....	15
3.6.7.	Role třídního učitele ve vztahu k primární prevenci.....	15
3.6.8.	Informování rodičů.....	15
3.6.9.	Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky.....	16
3.7.	Sledování efektivity programu.....	16
3.8.	Rámcový časový harmonogram na školní rok 2022/2023.....	16
3.8.1.	Řešení dané problematiky v rámci školy.....	16
3.8.2.	Spolupráce s rodiči.....	20
3.8.3.	Kontakty s metodickými a poradenskými zařízeními.....	20
Přílohy:.....	21	
1.	Seznam literatury a DVD.....	21
2.	Důležité kontakty, adresář organizací.....	25

1. Úvod

Prevence rizikového chování se stala nedílnou součástí výchovy i výuky na střední škole a do značné míry hranice školy přesahuje. Minimální preventivní program je základním nástrojem této prevence; je komplexním systémovým prvkem v realizaci preventivních aktivit. Jeho realizace je pro naši školu závazná.

Mezi hlavní aktivity školy v rámci Minimálního preventivního programu patří:

- odpovědnost za systematické vzdělávání školního metodika prevence a dalších pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v netradičních technikách pedagogické preventivní práce s dětmi a mládeží (interaktivní techniky, nácvíky praktických psychologických a sociálně-psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky apod.) a v řešení problémových situací souvisejících s výskytem rizikového chování
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu a jiných oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny žáků, které je zaměřeno na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času žáků
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence problémů ve vývoji a výchově žáků
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže
- poskytování poradenských služeb školního metodika prevence, výchovného poradce a školního psychologa žákům a jejich rodičům a zajíšťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a učitele.

2. Cíle programu

2.1. Dlouhodobé cíle (s výhledem na 5 – 7 let)

Cílem Preventivního programu je naznačit žákům, jak zaujmít postoje a názory, jak argumentovat a diskutovat, jak přijímat a odmítat, jak se nebát říci svůj názor, jak se nebát říci NE! jak smysluplně trávit svůj volný čas, jak pochopit a ocenit sám sebe, jak poznat ostatní, jak hledat ty správné lidi a být tím správným člověkem mezi nimi. Naše snaha tedy směřuje k výchově takové osobnosti žáka, která je na svůj věk natolik zralá, že dokáže včas odhalit problém, poukázat na něj, hledat řešení, učinit správná rozhodnutí, a která si bude vážit svého zdraví a bude umět nakládat se svým volným časem.

Proto bychom se chtěli zaměřit především na práci se třídami (jejich celkové zkvalitnění, zlepšení koheze třídních kolektivů), zlepšení spolupráce s rodiči a dle možností na snižování konzumace návykových látek (nikotín, alkohol aj.) V poslední době narůstají na významu i téma nelátkových závislostí, duševního zdraví, vysokých absencí a záškoláctví.

2.2. Střednědobé cíle (cca 3 roky)

Abychom se přiblížili těmto cílům, budeme se zaměřovat na proškolování pedagogů (kurzy pro třídní učitele, jak vést třídnické hodiny, jak jednat s žáky se speciálními potřebami, prevence a řešení šikany aj., vzdělávání školního metodika prevence). Pokusíme se zavést třídnické hodiny, kde se nebude řešit pouze absence, ale zaměříme se na stmelování kolektivu, utužování a zkvalitňování vzájemných vztahů žáků v rámci třídy, ale i školy, což zahrnuje i vztahy žáků s učiteli, a předcházení eventuálním problémům vyplývajících z rozdílných osobností žáků. V rámci předmětových komisí, na společných pracovních poradách, ale i individuálně se zamyslíme nad tím, jak více motivovat žáky ke zdravému životnímu stylu bez nikotinu, alkoholu a jiných návykových a psychotropních látek a jak rozvinout v co nejvíce u žáků kladný vztah ke škole a vzdělávání s cílem snížit vysoké absence u žáků, kterých se to týká. Záležitosti budeme projednávat, spolupracovat a snažit se přicházet s konstruktivními řešenými, která se budeme pokoušet realizovat při výchovně-vzdělávacím procesu ve škole (např. zavedení nových či dalších preventivních aktivit v rámci vyučování ve škole, ale i na preventivních akcích mimo školu, úprava či doplnění pravidel školního řádu, rozšíření repertoáru zájmových útvarů nabízených žákům školou.) Budeme se zaměřovat v rámci osobnostní výchovy žáků na nácvíkomunikace, spolupráce, řešení konfliktů a v neposlední řadě se pokusíme o posílení pozitivního myšlení u žáků ve vztahu k sobě samým.

2.3. Krátkodobé cíle (1 rok)

Krátkodobé cíle korespondují s rámcovým časovým harmonogramem, jedná se zejména o přímou práci vnějšího nebo interního realizátora s dětmi, o primární prevenci jako součást výuky, akce ve škole i mimo školu a volnočasové aktivity. Zvláště se zaměříme na prevenci a řešení narůstajícího počtu duševního onemocnění u žáků v důsledku obtížného vyrovnávání se s uzavřením škol a distanční výukou v důsledku epidemie Covid 19. Koncept wellbeingu a duševního zdraví by se měl prolínat celým preventivním programem školy. Jako základní oblasti vnímáme:

1. komunikace a interpersonální dovednosti (verbální a neverbální komunikace, asertivita, empatie, týmová práce)
2. rozhodování a kritické myšlení (ukládání informací, hodnocení řešení a jejich dopadů...)
3. sebeřízení (stimulování sebeúcty, sebeuvědomování, sebehodnocení, vytyčení vlastních cílů, řízení emocí a zvládání stresu).

Dalším problémem, vzniklým v tomto období je prohlubující se závislost na mobilních telefonech, sociálních sítích či hraní počítačových her. Budeme klást důraz na informovanost žáků, co se týče bezpečného užívání internetu.

Zaměříme se také na posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu a posílení funkce třídního učitele. S tím souvisí i zvýšení informovanosti pedagogů v oblasti šikany – zkvalitnění výchovného působení a zvýšení kompetence pedagogů.

Pokusíme se dále zapojit do zájmových kroužků a školních projektů realizovaných v tomto školním roce žáky z rizikových skupin i žáky nadané a talentované.

V tomto školním roce se také zaměříme na problematiku sexuálního a reprodukčního zdraví, násilí ve vztazích dospívajících a na nový problém prokrastinace.

Aktuálním stále zůstává i téma týkající se kyberšikany a zásady bezpečného chování na internetu.

I nadále bude věnována pozornost problematice záškoláctví a vysokých absencí obecně. V červnu 2017 proběhla ve škole návštěva školní inspekce, zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných SŠKK. V závěrečné zprávě ŠI konstatovala, že škole se dlouhodobě nedáří eliminovat vysoké absence žáků, přestože o to přijatými opatřeními

usiluje. Tato opatření jsou však účinná pouze v případě zájmu žáka a jeho rodičů o studium. Častá a vysoká absence žáků negativně dopadá na kontinuitu vzdělávacího procesu, protože znemožňuje systematické působení pedagogů na tyto žáky. Pedagogická rada přijala několik nových opatření, začleněných do školního řádu, která by měla přispět k efektivnějšímu předcházení nárůstu neomluvené absence. Pro třídní učitele byl vypracován již v předchozích letech společný postup při řešení těchto situací, jenž byl podroben revizi a doplněn o další opatření. Třídní učitelé byli vyzváni k jejich důslednému dodržování. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy se snaží v jednotlivých třídách vytváret příznivé klima a přátelskou atmosféru, aby škola byla pro žáky bezpečným vzdělávacím prostorem. Z didaktického hlediska do vyučovacích hodin mimo jiné inkorporujeme aktivizační metody výuky (např. diskusní metody, situační metody), ale i heuristické metody výuky, pomocí nichž se žáci vzdělávacího procesu účastní aktivně a jsou vedeni k samostatnému vyvozování a objevování nových poznatků. K tomu, aby žáci měli ke škole kladný vztah, čímž by se mohlo předcházet snížení vysokých a neomluvených absencí, se snažíme nabízet žákům pestrou nabídku zajmových útvarů, které se obvykle zdarma konají v době bezprostředně po vyučování (např. klub deskových her, tvůrčí psaní, dramatický kroužek).

Pedagogičtí pracovníci školy byli upozorněni na oddíl „zkoušky v náhradním termínu“ v Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, jež je přílohou Školního řádu Střední školy knižní kultury s.r.o. Může totiž přispět ke snížení vysokého počtu absencí, neboť při zameškání určitého počtu hodin v daném předmětu za klasifikační období a/nebo je-li celková absence žáka vysší než 120 hodin, může žák být přezkoušen před komisí.

Mezi další priority patří i zvyšování finanční a mediální gramotnosti a jednotné dodržování pravidel pro používání mobilních telefonů a jiných zařízení, která mohou být připojena k internetu, ve škole.

Přechod na střední školu a formování nového kolektivu představuje velkou změnu, která se může projevit ve vztahu k užívání alkoholu, a to jak pozitivně, tak negativně. U nemalé části žáků jsou již vytvořeny vzorce rizikového a pravidelného užívání alkoholu, což rozšiřuje preventivní cíle o změnu chování směrem k abstinenenci a zabránění rozvoji škod z užívání alkoholu. Preventivní snahy mohou směřovat k rozpoznání vlastní motivace k užívání alkoholu, pochopení osobních hodnot vztahujících se k rizikovému chování a k hlubšímu pochopení rizik spojených s užíváním alkoholu včetně rozvoje závislosti.

Podobná situace je i v oblasti užívání tabákových výrobků. Preventivní snahy by měly směřovat k posílení motivace k odvykání, zvědomování rizik závislosti a negativních důsledků vyplývajících z pravidelného kouření. Pozornost by měla být věnována také žákům nekuřákům, upevněním jejich důvodů k rozhodnutí být nekuřákem. V obou případech by přístup pedagoga neměl být represivní, ale naopak partnerský, respektující odpovědnost dospívajících žáků.

2.4. *Garant programu a jeho spolupracovníci*

Garantem programu je školní metodik prevence rizikového chování PhDr. Radek Vít, Ph.D. a jeho spolupracovníky jsou ředitelka školy a výchovná poradkyně PhDr. Alice Krýžová, Ph.D., školní psycholog PhDr. Iva Světlá a další pedagogičtí pracovníci, především třídní učitelé.

2.5. Podklady v legislativě

2.5.1. STRATEGIE

- Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022
<https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/AP-DN---grafikaFINAL.pdf>
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019 – 2027
http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2019 až 2027
https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/NSZ-2019-2027_po_vlade.pdf
- Strategie prevence kriminality na léta 2022 – 2027
<https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republike-na-leta-2022-az-2027.aspx>

2.5.2. METODICKÉ POKYNY

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Čj.: 21291/2010-28)
- Aktualizovaný metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Čj.: 22294/2013-1)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Čj.: 29 159/2001-26)
- Novelizované přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a student ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-2028. Jedná se o přílohy č. 1 Návykové látky, č. 4 Alkohol a č. 13 Tabák.
- [Pomucka_k_nove_zakotvenym_pravum_a_povinnostem_pedagogickych_pracovniku_1.pdf](#)

- Návrh přílohy k Metodickému doporučení MŠMT č. j.: 21291/2010-28 - Psychická krize / duševní onemocnění

2.5.3. VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a její pozměňující novely č. 116/2011 Sb. a 103/2014 Sb. v aktuálním znění

Anotace - směrem k prevenci:

- Školská poradenská zařízení poskytují bezplatně standardní poradenské služby uvedené v přílohách 1-3 této vyhlášky (§1)
- Standardní činnost poraden - Informační a metodická činnost spočívá zejména:
 - v metodickém vedení práce výchovných poradců, školních metodiků prevence (1)
 - v metodické pomoci při tvorbě preventivních programů (8)
 - ve spolupráci se SVP při poskytování služeb pro žáky se SPCH a rizikem vzniku sociálně patologických jevů (9)
- Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. c) kromě jiných činností se jedná o:
 - prevenci a řešení výukových a výchovných obtíží, sociálně patologických jevů (zejména šikany a jiných forem agresivního chování, zneužívání návykových látek) a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací

- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v aktuálním znění. **Novela vyhlášky: č. 147/2011 Sb. a 103/2014 Sb.** v aktuálním znění.
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků v aktuálním znění.

2.5.4. ZÁKONY

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění Novela školského zákona č. **82/2015 Sb.** v aktuálním znění.
(<http://www.msmt.cz/dokumenty/konsolidovany-text-skolskeho-zakona>)
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění. Zákon č. **383/2005 Sb.**, kterým se zákon č. 109/2002 mění.
(http://aplikace.msmt.cz/PDF/PKsb133_05.pdf)
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění. Novela zákona o návykových látkách - zákon č. **106/2011 Sb.** v aktuálním znění (<http://www.drogy-info.cz/index.php/content/download/138497/586786/file/sb0040-2011-106-2011.pdf>)

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007)
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Další zákony

- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon
- Zákon č. 306/2009 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní polici

3. Vlastní program

3.1. Vymezení pojmu prevence rizikového chování

Dle metodického doporučení MŠMT čj.21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže se primární prevence rizikového chování zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, racismus a xenofobie, homofobie
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- e) spektrum poruch příjmu potravy
- f) negativní působení sekt
- g) sexuální rizikové chování
- h) týrání a zneužívání dětí
- i) násilí ve vztazích
- j) nadužívání léků na bolest a na uklidnění
- k) zadlužování, životní neúspěšnost

Mimo tyto jevy jsou aktuální ještě další téma:

- vztahy v třídám kolektivu
- bezpečný internet
- odhalení sexuální orientace
- jak se bránit domácímu násilí
- jak má škola komunikovat s rodiči

- jak pracovat s dětmi cizinců ve škole
- jak pracovat s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami
- jak postupovat při kontaktu s policií
- jak předcházet útokům na učitele
- sexuální zneužívání
- problematika duševního zdraví
- nikotinové sáčky

Aktivity školy jsou cíleně směrovány k prokazatelně efektivní specifické primární prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neefektivní primární prevence a dále k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence.

MŠMT vnímá a v rámci předkládané nové strategie na období 2019-2027 posiluje zvýšenou potřebu selektivní a indikované prevence na úkor všeobecné, neboť výskyt rizikového chování ve školních kolektivech vzrůstá.

Selektivní primární prevence se zaměřuje na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování. Jedná se např. o děti problémových konzumentů alkoholu nebo o žáky a studenty, kteří nedokončili školu nebo kteří mají zhoršený prospěch.

Indikovaná prevence se zaměřuje na jedince či skupinu, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů, případně u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování.

3.2. Analýza současného stavu

Na naší škole stále probíhá, důležitým zdrojem jsou besedy se žáky prvních ročníků o jejich zkušenostech s primární prevencí na ZŠ, abychom zjistili, do jaké míry jsou již informováni a o jakou oblast by měli zájem. Dále vycházíme z pozorování chování žáků během i mimo vyučování (během školních akcí), porad učitelů a připomínek k chování žáků, konzultací s rodiči, průběžného sledování, nepřítomnosti žáků ve škole. K tomu velmi přispívá menší počet žáků v rámci celé školy, víceméně rodinné prostředí, kdy je na každého tzv. „dobре видѣт“. Tato pozorování jsou ještě průběžně doplňována o příležitostné dotazníkové průzkumy k různým tématům. V pravidelných intervalech probíhá autoevaluace školy. Na počátku školního roku 2016/2017 provedla metodička prevence dotazníkové setření mezi pedagogy školy se záměrem revidovat MPP. Hlavním cílem bylo nalézt odpovědi na následující otázky. Obsahuje preventivní program všechna téma? Co v něm případně chybí? Jsou všechna téma dobře zacílena? A jak se preventivní téma promítají do učebních plánů? Jako nejpálčivější vnímají pedagogové problém záškoláctví, se kterým se v současnosti potýká naše školství. Na dalších místech se objevila téma jako intolerance, agrese, kyberšikana, vztahy v rámci třídního kolektivu i celé školy, komunikace s rodiči. Pedagogové doporučují doplnit téma vztahů mladých lidí ke starší generaci, negativního vlivu hluku, náboženské nesnášenlivosti, satanistických a nihilistických ideálů (symbolů) v popkultuře, sexuálního zneužívání osobou blízkou, mediální gramotnosti, zásad duševní hygieny (odvaha konzultovat potíže včas s psychologem), praktické tolerance vůči osobám s PAS, respektu k individuálnímu lidskému příběhu, problematice nezaměstnanosti a její včasné prevence.

Z výsledků školních studií na téma děti a závislosti (organizovalo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti) vyplývá, že kouření klasických cigaret je na ústupu, naopak došlo k obrovskému nárůstu kouření elektronických cigaret, zahřívaného tabáku, ale i používání nikotinových sáčků. Míra užívání alkoholických nápojů je stejná, ale roste počet dětí intoxikovaných alkoholem v důsledku neschopnosti odhadnout jeho bezpečnou míru. V ČR a EU se objevují rovněž nové látky, které nejsou známé a jejichž distributori jsou jen těžko

postižitelní. Za posledních 15 let se v EU objevilo až 628 nových psychoaktivních látek. Legislativa tuto situaci nestihá zohledňovat. Tyto látky obsahují i různé příměsi pracích prášků, omítky a zbytků léků, což skrývá vysoké riziko. Tyto produkty jsou dostupné na internetu, žáci mezi sebou mohou sdílet ilegální hesla.

Z doporučení Pražského centra primární prevence k preventivním programům škol vyplývá, že klesá podíl dětí a mladých, kteří opakovaně pili alkohol. Klesl i podíl pravidelných konzumentů. Obdobná situace je také u tabáku, marihuany a dalších návykových látek. Školám je doporučováno pokračovat v nastavených preventivních aktivitách s přihlédnutím ke konkrétní situaci školy.

3.3. Současný stav nejen na naší škole

Sociálně-patologické jevy a zejména drogová problematika představují závažný společenský problém na celém světě již delší dobu. Jak tuzemské zkušenosti, tak poznatky ze zahraničí prokázaly, že nekonečný a trvalý boj je třeba nastartovat co nejdříve, nejlépe ve stádiu formování a utváření osobnosti – odtud „primární prevence“. Důležité je zejména období dospívání, kdy děti hledají svoji vlastní cestu a jsou velmi zvídavé, ovlivnitelné a zranitelné a jsou hlavními cíli obchodníků s reklamou, dealerů s drogami apod. Někteří rodiče našich žáků dospívali v době, kdy drogové problémy za socialismu naoko neexistovaly, málo se o nich hovořilo, tudíž takoví rodiče mohou podléhat různým mýtům a neinformovanosti, a tak mohou před dětmi působit naivně a směšně.

I naše škola má zkušenosti s návykovými látkami, zejména alkoholem a nikotinem. Výjimečně jsme řešili i závažnější případy, častěji se šťastným koncem, v krajních případech žáci opustili školu.

Na základě výsledků dotazníkového šetření, provedeného v září 2014, můžeme konstatovat, že na SŠKK se šikana vyskytuje spíše v menší míře a vždy se jedná spíše o ojedinělé případy psychické šikany, nejčastěji formou ignorování, nebo posmívání se či zesměšňování několika jedinců. Případy fyzické šikany nebo šikany ve vyšším stádiu nebyly zaznamenány. Domníváme se tudíž, že klima na škole je poměrně přátelské a že pokud existuje nepřátelství, jsou to spíše záležitosti několika lidí, kteří si zkrátka nesedli.

Velmi aktuální jsou problémy pramenící z rozvoje výpočetní techniky a sociálních sítí. Jedná se zejména o problém netolismu, gamblingu, počítačové pornografie a kyberšikany. Z nového životního stylu mládeže mohou vyplývat i další problémy. Nedostatek pohybu a špatné stravovací návyky mohou vést k obezitě a případně i k následným poruchám příjmu potravy; nedostatek skutečných sociálních kontaktů může vést k závislosti na sociálních sítích, která může vyústit až v záškoláctví.

Na základě doporučení Pražského centra primární prevence je potřeba zvýšit důraz na preventivní aktivity, zabývající se rizikovým chováním, vyskytujícím se v souvislosti s používáním technologií. V oblasti adiktologie je doporučeno preferovat program zaměřující se také na prevenci nelátkových závislostí.

V současné situaci (po uzavření škol v důsledku epidemie Covid 19) se také zvýšil výskyt duševních onemocnění u dětí a mladistvých. Proto je potřeba klást důraz na realizaci programu na podporu duševního zdraví a prevence duševních onemocnění.

3.4. Tradice SŠKK a její prostředí

Střední škola knižní kultury s.r.o. (dříve Střední škola pro knihkupce a nakladatelské pracovníky, o.p.s.) existuje již 29. rokem, 1. 9. 2021 se změnila její forma z o.p.s. na s.r.o. Výchovně vzdělávací činnost se realizuje v oboru Knihkupecké a nakladatelské činnosti (66-

43-M/01). Cílem oboru je příprava středoškolsky vzdělaných odborníků pro oblast nabídky, propagace, distribuce a prodeje knih, jejich vydávání a s tím spojenými činnostmi – tedy práce s knihou v široké škále profesních aktivit. Škola je humanitně zaměřena; klademe důraz na výuku dvou světových jazyků, výuku dějepisu jako základní časové přímky, na niž navazují další společenskovědní předměty – český jazyk, česká literatura, světová literatura a celkový uměnovědný základ.

Škola funguje v pronájmu, od školního roku 2020/21 v budově FTVS v ul. José Martího 31 v Praze 6, kde má pronajaty 4 kmenové třídy, 1 učebnu, která slouží k výuce cizích jazyků, a počítačovou učebnu na výuku předmětů Písemná a elektronická komunikace a Informatika, sborovnu, kabinet cizích jazyků, kde sídlí školní knihovna, a kanceláře vedení školy. Jak již bylo výše uvedeno, jedná se o školu s nižším počtem žáků a z toho vyplývajícími specifiky.

3.5. Vzdělávání

Školní metodik prevence rizikového chování se pravidelně vzdělává, např. na akcích pořádaných obvodní metodičkou prevence pro Prahu 6, dále využívá nabídek VISK, NIDV, Descartes aj. V červenci 2022 úspěšně absolvoval čtyřsemestrální studium pro výchovné poradce na katedře psychologie FF UK v Praze. Aktivně spolupracujeme zejména s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 6 při řešení problémů našich žáků a metodik prevence se také zúčastňuje pravidelných setkání s obvodními metodiky prevence Mgr. Lenkou Chmelařovou a Bc. Ondřejem Mýtinou tamtéž.

Důležitým zdrojem užitečných informací je pro ŠMP časopis Prevence, vydávaný OS Život bez závislostí; k dispozici je všem pedagogickým pracovníkům také časopis Třídní učitel z téže redakce. ŠMP informuje zprostředkováně své kolegy a sami učitelé jsou připraveni absolvovat kurzy a semináře, zaměřené zejména na základy vedení třídnických hodin, psychologické hry a techniky, nácvík řešení modelových situací a tzv. zážitkovou pedagogiku, která umožňuje velmi efektivní práci v oblasti PP.

3.6. Formy a metody práce

3.6.1. Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

Problematika primární prevence rizikového chování je začleněna do školního vzdělávacího programu vydaného ředitelkou školy. Primární prevence je v podstatě nedílnou součástí práce učitele, kterou vždy dělal, důležité je, aby si svůj podíl na primární prevenci uvědomil a věděl o kontextu v rámci Minimálního preventivního programu. S oblastí primární prevence se žáci setkávají v mnoha předmětech. Zejména se jedná o: základy přírodních věd, společenské vědy, český jazyk, informatiku, právní nauku, tělesnou výchovu.

Učitel ve svém vyučování využije všech možných pracovních metod, například:

- výklad
- samostatná práce, domácí příprava
- projektové vyučování (žáci zpracovávají téma na nástěnku, vytvářejí časopis)
- skupinová práce (nácvík argumentace a obhajoby názorů)
- hraniční role (konflikt a jeho možná řešení)
- využití materiálů školy z oblasti primární prevence (video, DVD, publikace, zásobník her)
- neformální beseda s učitelem

Žáci by měli před opuštěním SŠ získat následující vědomosti a osvojit si tyto dovednosti:

- získat poznatky o povaze a chemické podstatě specifických drog a jejich interakcí
- získat poznatky o fyziologické působnosti drog na lidské tělo
- pochopit mechanizmus vzniku a rozvoje závislosti na droze
- uvědomit si nebezpečí experimentování s drogami vzhledem k nepředvídatelnosti zapůsobení
- znát faktory ovlivňující individuální náchylnost k rozvoji závislosti
- znát sociální dopady závislosti
- znát trestní zákon
- rozpozнат propagaci návykových látek
- získat sebevědomí a pozitivní sebepojetí
- získat schopnost čelit tlaku vrstevníků, umět odmítat
- kriticky uvažovat a správně se rozhodovat
- být zodpovědný
- dávat v životě přednost zdravým alternativám
- pochopit krátkodobé a dlouhodobé účinky návykových látek, souvisejících s chorobami a poškozením – včetně HIV/AIDS, poruch učení, různých společenských, sociálních a ekonomických znevýhodnění, poškození matky a plodu v těhotenství
- chápout komplikace vztahů k druhým lidem, k partnerovi

3.6.2. Nadstavbové aktivity

Zkušenosti z posledních let naznačují, že primární prevenci nelze omezit na vyučovací hodiny, ale je třeba žákům nabídnout mnohem více. Nadstavbové aktivity mohou probíhat v rámci školy – škola a její pracovníci, kteří mají k žákům nejblíže, se musí výrazněji podílet na primární prevenci, získat důvěru žáků a být jim oporou. Důležitá je kontinuita činností primární prevence, která je podmínkou jejich funkčnosti.

1) Seznamovací workshop a adaptační kurz

Žáci prvního ročníku každoročně absolvují seznamovací workshop, jehož cílem je atraktivní a nenásilnou formou seznámit vzájemně žáky tak, aby došlo k prolomení počátečních bariér a žáci navázali pokud možno přátelské vztahy a co nejlépe se adaptovali v nových podmínkách střední školy.

Adaptační kurz – koná se tradičně v prostorách mimo budovu školy (v chatkách, sportovním středisku aj.) souběžně se sportovně turistickým kurzem a navazuje na seznamovací workshop, nebo může workshop být jeho součástí.

2) Lyžařské a sportovní kurzy

Lyžařské a sportovně-turistické kurzy se konají v závislosti na počtu přihlášených žáků, většinou proběhne alespoň jeden z nich a jsou organizovány pro všechny žáky školy, kteří mají zájem se zúčastnit. Z tohoto důvodu je umožněno se zúčastnit i žákům nelyžujícím nebo méně sportovně zdatným a je pro ně připravena náhradní alternativa ve formě pěší turistiky na horách nebo míčových her na sportovním kurzu. Naším hlavním cílem je výchova ke zdravému životnímu stylu. Vzhledem k tomu, že se zúčastňují žáci všech ročníků, dochází zde k navazování vztahů mezi žáky v rámci celé školy. Na lyžařském kurzu, ale i na sportovním kurzu bývá také využit volný čas ve večerních hodinách k různým přednáškám, besedám i hrám.

- 3) Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 6, konkrétně psycholožkou Mgr. Ing. Marií Jakešovou a obvodními metodiky prevence Mgr. Lenkou Chmelařovou a Bc. Ondřejem Mýtinou.
- 4) Dny otevřených dveří slouží především k prezentaci školy a její práce včetně primární prevence. Škola má příležitost seznámit rodiče se svou koncepcí a prezentovat svoji aktivitu. V době největší vlny pandemie Covid-19 probíhal DOD onlinovou formou; video je na webových stránkách školy permanentně k dispozici a lze jej kdykoli shlédnout.
- 5) Nástěnky zaměřené na primární prevenci jsou umístěny v každé třídě samostatně, některé důležité informace i na společné chodbě. Tyto nástěnky jsou věnovány výhradně problematice PP, jsou na nich uvedeny kontakty na Linku bezpečí a další užitečné informace a průběžně jsou na nich žákům zpřístupňovány např. materiály z časopisu Prevence, speciálně připravované k tomuto účelu či zajímavé články z denního tisku, event. jiných zdrojů.
- 6) Schránka důvěry – Ne všechno se odváží žáci někomu říci, schránka je umístěna v prostoru chodby, v blízkosti sborovny.
- 7) Škola je zaregistrována v programu Nenech to být. Jedná se o projekt, který slouží jako anonymní online schránka důvěry pro všechny děti z ČR. Program spolupracuje též s Linkou pro rodinu a školu 116 000 a s projektem Minimalizace šikany.
- 8) Sborovna – ve škole působí poměrně malý kolektiv učitelů, kteří se díky tomu lépe znají a v důsledku toho dobře spolupracují. SMP a vedení školy se snaží je získávat pro další vzdělávání v oblasti pedagogiky a primární prevence.
- 9) Studentské časopisy vznikající v rámci hodin Českého jazyka se staly novým prvkem, reflekujícím život školy, její aktivity a hlavně dojmy a zážitky studentů z různých výletů, kurzů, exkurzí a výstav, které nejlépe zprostředkovávají zpětnou vazbu a dokumentují rodinné klima školy. Jsou také zveřejňovány na webu školy.
- 10) Webové a facebookové stránky školy jsou nejdůležitějším a komplexním informačním pramenem o škole a jejím provozu. Kromě všeobecných informací obsahují aktuální zprávy, organizaci školního roku, změny v rozvrhu, fotogalerii i již zmíněné reflexe studentů. Zástupci z každé třídy mohou pomáhat při editaci a publikování příspěvků na facebookových stránkách školy. Naše škola rozvinula spolupráci s FTVS UK, kdy v krátkých videích informativního charakteru představují knihy s tematikou sportu, které v nedávné době přečetli. Jedenak se našim žákům přiblížuje svět vysokého školství, navazuje se spolupráce mezi středoškoláky a vysokoškoláky, jedenak žáci SŠKK mohou rozšířit své obzory a zlepšit či ještě více rozvinout svůj vztah ke sportu. Tato videa jsou zveřejňována na webu školy.

3.6.3. Volnočasové aktivity

Klub mladého diváka – Toto členství s sebou přináší možnost návštěvy čtyř divadelních představení na předních pražských divadelních a muzikálových scénách za snížené vstupné. Žáci mohou zpravidla vybírat ze dvou titulů. Zda se budou realizovat, závisí na epidemiologické situaci.

Klub přátel vážné hudby – Členství nabízí možnost návštěvy koncertů vážné hudby v pražském Rudolfinu. Obvykle se konají 3-4 koncerty za rok. Opět však bude záležet na epidemiologické situaci.

Zájmové kroužky – tvůrčí psaní, kroužek deskových her, rétorika a přednes, dějiny filmu, španělština, příprava na cambridgeské testy, překladový kroužek (angličtina – čeština), klub společenských her. V letošním roce budou realizovány v závislosti na zájmu studentů a na vývoji epidemiologické situace.)

Knihovna – Ve škole je k dispozici kvalitní knihovna obsahující jak odbornou literaturu, tak beletrie, včetně cizojazyčné. Studenti si mohou knihy půjčovat prezenčně i domů.

Počítačová učebna – Učebna je ve vymezeném čase přístupná všem žákům; k dispozici jsou počítače připojené na internet a odborný učitel. Sociálně znevýhodnění žáci si zde mohou na počítačích chystat prezentace, domácí úkoly, pokud potřebují mít přístup k internetu či tiskárně.

Tělocvična – Škola si pronajímá na čtyři hodiny týdně tělocvičnu, v níž si studenti pod odborným vedením osvojují základy různých sportů a her.

3.6.4. Jednorázové každoroční akce

Realizace těchto akcí v letošním školním roce závisí na aktuální epidemiologické situaci

- Seznamovací workshop (září)
- Sportovní a adaptační kurzy (září) – oba letos realizovány ve Stráži nad Nežárkou
- Tematické exkurze v průběhu celého školního roku – návštěvy výstav, muzeí, pracovišť knižní kultury a obchodu, historických památek apod.
- Příběhy bezpráví
- Dny otevřených dveří (listopad, leden)
- Třídní schůzky (listopad, duben)
- Den pro psychické zdraví (listopad – nově realizovaná preventivní aktivita)
- Den naruby (prosinec)
- Vánoční besídka – kulturní akce (koncert, výstava, divadelní představení studentů, pásmo studentů nebo adventní výlet (prosinec)
- Lyžařský kurz (leden)
- Návštěva filmových představení v rámci festivalu Jeden svět aj.
- Návštěva programů agentury JL v Divadle U Hasičů s tematikou prevence rizikového chování – realizace v závislosti na epidemiologické situaci
- Aktivní účast na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy na pražském Výstavišti, možnost zhlédnutí doprovodných programů (květen)
- Prezentace školy na veletrhu škol Schola Pragensis (listopad) a na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy (květen)
- Zahranicní exkurze (duben)
- Olympiáda lidských práv
- Olympiáda v anglickém, německém a francouzském jazyce
- Lingvistická olympiáda

3.6.5. Jednorázové akce mimořádné

- Blázníš? No a co? Program o duševním zdraví (září K4)
- Beseda o sexuálním zdraví, Rozkoš bez rizika (září K2)
- Den pro bezpečnost (březen)
- Ozbrojený útočník ve škole – preventivní program realizovaný Policií ČR (rok 2023 v závislosti na kapacitních možnostech PČR)
- Preventivní besedy – realizováno Městskou policií Praha (Listina základních práv a svobod, šikana, mobbing, bossing, kriminalita mladistvých, právní vědomí, omamné a psychotropní látky, sociálně patologické jevy, divácké násilí a extremismus v ČR) leden 2023

3.6.6. Konzultační hodiny

Konzultační hodiny mají v rozvrhu všichni pedagogičtí pracovníci školy. Jsou určeny všem žákům k doplnění zameškané látky v případě nemoci, vysvětlení či ústnímu zkoušení pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami, eventuálně k opravě známek. Na konzultační hodiny mohou samozřejmě v případě potřeby přijít i rodiče žáků, pokud se např. chtějí informovat o prospěchu žáka či případných výchovně-vzdělávacích problémech. Školní metodik prevence je učitel s pevným úvazkem, spolupracuje s vedením školy a pedagogicko-psychologickou poradnou. Žáci se na něj mohou obracet se svými problémy. Rodiče vědí, kdo je na škole ŠMP; mohou si schůzku dojednat dle potřeby. Vyhstane-li potřeba, obdobně mohou žáci i rodiče kontaktovat výchovnou poradkyni, PhDr. Alici Krýžovou, Ph.D. a/nebo školní psycholožku, PhDr. Ivu Světlou, např. v otázkách prevence školního neúspěchu, rozboru učebního stylu a technik učení, relaxačních technik pro zmírnění trémy a emoční nepohody, ale nabízí i informační a podpůrnou činnost pro rodiče žáků – výchovné a výukové přístupy, studijní obtíže, rizikové chování, kariérová problematika, podpora osobního a osobnostního růstu, rozvoj kompetencí, schopností a dovedností, práce s třídními kolektivy: seznamovací aktivity, zjišťování klimatu tříd. Metodik prevence, výchovná poradkyně a školní psycholožka úzce spolupracují. Kontaktní informace jsou uvedeny na webu školy.

3.6.7. Role třídního učitele ve vztahu k primární prevenci

Třídní učitel spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na tvorbě a realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě. Motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním rádem, a dbá na důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě), podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy. Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

3.6.8. Informování rodičů

- Třídní schůzky (listopad, duben)
- Doporučené dopisy, emaily a telefonáty rodičům
- Informace na webových a facebookových stránkách školy a v aplikaci Bakaláři

3.6.9. Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky

- ÚMČ – Praha 6, drogový koordinátor
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 6, obvodní metodik prevence
- DYS-centrum, Praha 8
- Pedagogicko-psychologické poradny ostatních městských částí Prahy
- Občanské sdružení Život bez závislostí
- Magistrát hl. m. Prahy, KOPPR
- PREV-CENTRUM – Centrum primární prevence, Meziškolská 1120, Praha 6
- Občanská sdružení, zabývající se pomocí handicapovaným
- Oddělení prevence Policie ČR
- Oddělení prevence Městské policie hl. m. Prahy
- Rozkoš bez rizika
- Fokus Praha, z. ú.

3.7. Sledování efektivity programu

Při hodnocení vycházíme ze zkušeností a návaznosti jednotlivých aktivit. Zájem o některé akce stoupá, jinde je standardní, nebo je nižší, což je východiskem pro osnovu aktivit na následující rok. K řadě akcí zjišťujeme zpětnou vazbu od žáků písemnou formou, často formou reflexe. Ohlasy žáků bývají zveřejňovány na webu školy v oddíle „Akce očima žáků“, kde jsou anonymizovány.

K lepšímu mapování situace budeme používat rovněž klasické sociologické metody, dotazníky, sociometrická měření, průzkumy názorů, ankety apod., ačkoliv jsme si dobře vědomi, jak relativní, křehké a proměnlivé mohou být výsledky, a jako k takovým k nim budeme přistupovat. Průběžně sledujeme také problémové děti, jejich počet a chování, úzce spolupracujeme s rodiči v otázce absencí a na vzniklé situace pohotově reagujeme a snažíme se je řešit.

Důležitým zdrojem informací je také pravidelná výroční zpráva školy.

3.8. Rámcový časový harmonogram na školní rok 2022/2023

V letošním školním roce ještě není stále zcela jisté, do jaké míry bude epidemiologická situace pod kontrolou. Rovněž existuje riziko možné uzávěry škol z důvodu úsporných opatření souvisejících s vytápěním škol, proto může být počet akcí a jejich konání tímto faktorem ovlivněn. V současné době nelze se stoprocentní jistotou plánovat účast žáků na hromadných akcích, zejména v zimních měsících.

3.8.1. Řešení dané problematiky v rámci školy

Seznámení všech nových pedagogických pracovníků školy s obsahem Minimálního preventivního programu, metodickým doporučením MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, s metodickým pokynem k prevenci a postihu záškoláctví a metodickým pokynem k prevenci a řešení šikany a zapracování této problematiky do tematických plánů jednotlivých předmětů. Nově také budou pedagogičtí pracovníci seznámeni s problematikou duševního zdraví žáků.

V prevenci v oblasti duševního zdraví platí, stejně jako v jiných oblastech primární prevence, že je třeba začít co nejdříve:

- podporovat **přijímání jinakosti a jedinečnosti** každého jedince. Působit na **zdravé klima třídy**, podporovat **respektující vztahy** mezi žáky a **otevřenou komunikaci**.
- posilovat **schopnosti** dětí a dospívajících **zvládat běžné životní situace**, které však **mohou způsobit** přirozenou psychickou **zátěž** (řešení konfliktů, komunikační dovednosti, zvládání stresu apod.)
- podporovat **uvědomování si spojitostí fyzického a duševního zdraví**
- **stavět péči o duševní a fyzické zdraví na stejnou úroveň**
- podporovat **schopnost rozeznávat a pojmenovávat vlastní emoce a psychické stavy**, naučit se efektivním způsobům jejich zvládání, **nabídnout alternativy k zacházení s náročnými životními situacemi**
- zaměřovat se na **rozpoznávání vlastních silných stránek** a posilovat jejich rozvoj
- podporovat **schopnost říkat si o pomoc**, oslovoval druhé a umění účastnit se společných aktivit s nimi tak, aby byla naplněna potřeba sounáležitosti a smysluplnosti
- přispívat k destigmatizaci osob se zkušenosí s duševním onemocněním
- podporovat téma duševní hygieny jak u žáků, tak u pedagogických pracovníků jako nezbytnou součást péče o své zdraví
- zavést a přijmout intervizi, supervizi a kontinuální vzdělávání pedagogů jako pravidelné a standardní metody podpory pedagogických pracovníků.

Společenské vědy:

1. ročník – **Uplatnění psychologie** v životě, typologie osobnosti, struktura osobnosti, jednotlivá období v životě člověka, asertivita, zvládání stresu a zátěže, verbální a neverbální komunikace, psychické poruchy a problémy, poruchy příjmu potravy a sebepoškozování, sociální skupiny, styly současné mládeže, zásady společenského chování, drogová závislost, sexuální výchova, HIV (film “Mezi nimi”).
2. ročník – Základní lidská práva a svobody, lidská společnost, občan a obec, občan v demokratické společnosti, svoboda a právní stát, právo a zákony, zákon a soudy, zaměstnání, rodina a společnost, racismus, extremismus, náboženství a sekty, současné globální problémy, finanční gramotnost, mediální výchova
3. ročník - racismus, xenofobie, extremismus, finanční gramotnost, sociálně-patologické jevy, domácí násilí, adiktologie
4. ročník – etika, láska, přátelství, manželství, rodičovství, problémy drogové závislosti, krajní životní situace člověka, asertivní komunikace, multikulturní a multietnická společnost

Základy přírodních věd: 1. ročník – ekologie člověka, životní prostředí a ochrana přírody v ČR, anatomie a fyziologie člověka, zdraví, životní styl, návykové a psychotropní látky, negativní vliv hluku a sluchová hygiena

2. ročník – základy chemie – alkoholy, alkaloidy

Matematika: mediální gramotnost – správná interpretace dat, finanční gramotnost - prevence zadlužování, pravděpodobnost – prevence gamblingu

Právní nauka: 4. ročník – Právo a právní řád v ČR, trestní právo, trestní zodpovědnost, kriminalita, rodinné právo, občanské právo, Ústava ČR

Tělesná výchova: V rámci zimního lyžařského kurzu a sportovního kurzu konaného v září besedy o první pomoci, denním režimu a životním stylu, v rámci hodin TV sebeobrana pro dívky i chlapce, týmová spolupráce, zásady zdravého pohybu a stravování, důsledné dodržování fair play chování

Český jazyk: V rámci výuky 1., 2. a zejména 3. ročníku dovednosti komunikace

Česká literatura, Světová literatura: Morální téma v literatuře

Anglický jazyk: Kyberšikana, seznamování na internetu, nebezpečí na sociálních sítích, vztahy ve školní třídě

Informatika (2. a 3. ročník) a PEK (1. a 2. ročník): Zásady bezpečného užívání internetu

termín: průběžně, dle tematických plánů

odpovídá: vedení školy, ŠMP, jednotliví vyučující

- zajištění dobré informovanosti žáků o zhoubném působení návykových látek apod. pomocí besed a propagačních materiálů (informační brožury, video, DVD, nástěnky)

- 1. ročník – primární prevence v rámci výuky předmětu Společenské vědy (psychologie) a Základy přírodních věd

termín: průběžně
odpovídá: jednotliví vyučující, ŠMP

- 3. ročník – seznámení s problematikou násilí ve vztazích v rámci výuky Společenských věd termín: květen odp.: vyučující, ŠMP

- průběžné zveřejňování speciálních materiálů z časopisu Prevence, jež jsou koncipovány k tomuto účelu, kontakty na Linku bezpečí a další užitečné informace.

termín: průběžně

odp.: ŠMP

- vyučující a třídní učitelé absolvují školení v oblasti prevence dle vlastního výběru a dle možností v rámci epidemiologické situace. Na pracovních poradách se navzájem budou informovat o tom, co jim taková školení přinesla, čím je obohatila, co nového se tam dozvěděli.

termín: průběžně

odp.: vyučující, vedení školy

- zvýšení nabídky možností smysluplného využívání volného času, účast žáků na různých akcích – bude možná ještě omezeno v důsledku koronavirové epidemie

termín: průběžně

odp.: vedení školy, ŠMP

- pravidelná práce s třídními kolektivy zaměřená na kohezi třídních kolektivů pomocí nenásilných, netradičních přístupů, vánoční besídky, třídnické hodiny

termín: průběžně

odp.: třídní učitelé, ŠMP

- školní metodik prevence bude poskytovat učitelům a ostatním pracovníkům školy odborné informace z oblasti prevence

termín: průběžně

odp.: ŠMP

- vzdělávání ŠMP a ostatních pedagogických pracovníků: ŠMP - plánovaná setkání u Obvodního metodika prevence, odborná školení z nabídky VISK, NIDV, Descartes atd.

- noví zaměstnanci školy budou seznámeni s Krizovým plánem školy a aktualizovaným Programem proti šikanování, všichni zaměstnanci budou motivováni k prevenci proti šikanování

- všichni pedagogičtí pracovníci budou seznámeni s Výroční zprávou metodika prevence za uplynulý školní rok a seznámeni s aktuálním Minimálním preventivním programem a dalšími metodickými doporučeními

- třídní učitelé budou sledovat údaje o neomluvených hodinách, informovat rodiče o neomluvené nepřítomnosti žáka ve škole (prevence záškoláctví) telefonicky, emailem, doporučeným dopisem a okamžitě je řešit ve spolupráci s rodiči nezletilých žáků.

termín: trvale

odp.: třídní učitelé

- sledování výskytu asociálního jednání, šikany, vandalství, výskytu drog ve škole, zvýšení pozornosti při dohledech o přestávkách, hodinách TV a při mimoškolních akcích. Systém nahlášení závadných jevů:

- ŠMP
- třídní učitel
- rodiče

termín: trvale

odp.: všichni pracovníci školy

3.8.2. Spolupráce s rodiči

- při organizování třídních schůzek požádat rodiče o spolupráci v oblasti prevence rizikového chování a seznámit je s možností využití poradenských služeb školy (tj. metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog) a využití specializovaných institucí – pedagogicko-psychologické poradny, specializovaných center atp., předat rodičům různé tiskoviny
termín: průběžně odp.: ŠMP, třídní učitelé

3.8.3. Kontakty s metodickými a poradenskými zařízeními

- trvalá spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a dalšími institucemi
termín: průběžně odp.: ŠMP

12. 9. 2022

PhDr. Radek Vít, Ph.D.
metodik prevence rizikového chování

PhDr. Alice Krýžová, Ph.D.
ředitelka školy

Přílohy:

1. Seznam literatury a DVD

DVD:

Odpadky do lesa nepatří
Kyberšikana
Šikana, racismus a xenofobie ve škole
Kultura života (otázky bioetiky)
Pravda o drogách
Neonacismus a extremismus
To si dovolit nesmíš
Film v boji proti HIV/AIDS

Literatura:

Semiginovský, B.: Bariéry proti sociálně patologickým jevům u žáků základních škol, Edice Prevence, 2005

Broeder, J.: Jak získávat účastníky do svépomocné skupiny, VIDA, 2001

Martínek Z.: Agrese a agresivita u dětí a mládeže, NIDV Praha 2008

Jarolímek M.: O lidech, kteří onemocněli schizofrenií, Občanské sdružení BAOBAB, 2006

Broeder, J.: Příručka pro zakládání svépomocných skupin, VIDA, 2001

Broeder, J.: Svépomoc a poskytovatel péče: protipóly nebo partneři?, VIDA, 2001

Šťastný B.: Kouření a alkohol, nakladatelství Medea Kultur

Angus, S.: Sex, aids, vztahy, nakladatelství Josef Tůma, 2007

Uzel, R.: Sexuální výchova, nakladatelství Medea Kultur

Polanecký, V.: My, drogy a Evropa, nakladatelství Medea Kultur

Polanecký, V.: Sexuálně přenosné nemoci a jejich zdravotní rizika, nakladatelství Medea Kultur

Popov, P.: Drogы – mýty a realita, nakladatelství Medea Kultur

Always in action – stále v pohybu

Blažek, R.: Bez obav

Zpravodaj - pedagogicko-psychologické poradenství č. 48, vydal IPPP

Thorová, K.: Poruchy autistického spektra, vydalo APLA Praha, 2008

Steiner, R.: Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy, vydala Asociace waldorfských škol ČR, 2007

Bukovská, L.: Asertivní komunikace, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Procházková, V., Vysuček P.: Jak komunikovat s neslyšícím klientem?, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Marádová, E.: Poruchy příjmu potravy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Buřvalová, D., Reitmayerová, E.: Tělesně postižený, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Uzel, R.: Sexuální výchova, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Lovasová, L.: Rodinné vztahy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Zelená, M., Klégrová, A.: Podpora rodiny, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Hanuš, P., Hellebrandová, K.: Krizová intervence, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006

Marádová, E.: Ochrana dětí v každodenní práci školy, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Hanušová, J.: Sexuální zneužívání, Vzdělávací institut ochrany dětí 2006

Marádová, E.: Prevence závislostí, Vzdělávací institut ochrany dětí 2006

Fait, T., Pouzová, Z.: Jak učit o antikoncepcii, Labestra Praha 2010

Vaníčková, E.: Duševní zdraví dětí, Praha 2001

Vaníčková, E.: Sociální toxiny, Praha 2003

Výroční zpráva Vzdělávacího institutu ochrany dětí za rok 2005, 2006

Závěrečná zpráva k projektu „Vzdělávání v ochraně dětí“, 2007

Závěrečná zpráva k projektu „Aby děti věděly...“, 2007

Hanušová, J.: Vytvoření programu celoživotního interdisciplinárního učení v ochraně dětí, Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007

Interkulturní vzdělávání a Globální rozvojové vzdělávání
Jeden svět na školách, 2008

Metodická příručka – Pomáháme dětem vkročit do života, 2006

Občanská komise za lidská práva, 2004

Carnegie, D.: jak získávat přátele a působiti na lidi, nakladatelství Talpress
Matějček, Z.: Lehká dětská encefalopatie (pokyny vychovatelům), Praha 1980

Menšiny mezi námi, 2008

Bednářová, Z., Macková, K., Wünschová, P., Bláhová, K.: Domácí násilí – Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám, Acorus, Praha 2009

Hanušová, J.: Sexuální zneužívání, Praha 2005

Havlín, M.: Vybrané zajímavosti z oblasti reprodukčního zdraví, Brno 2011

Cangelosi, S. J.: Strategie řízení třídy – Jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce, Portál, Praha 2009

Riedel, I.: Obrazy v terapii, umění a náboženství, Portál, Praha 2002

Beattie, M.: Přestaňte být závislí – Jak přestat ovládat druhé, mít se rád a pečovat o sebe, Pragma, Praha 1999

Sladká-Ševčíková, J.: Z deníku bulimičky, Portál, Praha 2003

Hry pro volný čas

Nichols, P. M.: Jak se přestat hádat s dětmi, Návrat domů, Praha 2005

Nešpor, K.: Vaše děti a návykové látky, Portál, Praha 2001

Pondělíček, I.: Stárnutí: osobnost a sexualita, Avicentrum, Praha 1987

Centry, D. W.: O lásce a hněvu – Jak se bránit násilí ze strany blízkého člověka, Ikar, 2007

Schneiderová, S.: Na co se ptají rodiče, Pragma, Praha 1996

Nešpor, K.: Jak překonat problém s hazardní hrou, Praha 1996

Drogy – otázky a odpovědi, Portál, Praha 2007

Lawson, W.: Život za sklem, Portál, Praha 2008

Smetáčková, I., Braun, R.: Homofobie v žákovských kolektivech, Praha 2009

Právní rádce – Příručka pro všechny, kteří se potkávají s duševní nemocí, Praha 2005

Göhlert, Ch., Hühn, F.: Od návyku k závislosti, Ikar, Praha 2001

Hronová, M.: Násilí ve vztazích teenagerů, nakladatelství ROSA, 2006

Smetáčková, I.: Příručka pro generově citlivé výchovné poradenství, 2007

Smetáčková, I., Vlková, K.: Gender ve škole – Příručka pro vyučující předmětů občanská výchova, občanská nauka a základy společenských věd na základních a středních školách, Otevřená společnost, 2005

Smetáčková, I.: Gender ve škole – Příručka pro budoucí i současné učitelky a učitele, Otevřená společnost, 2005

Praško, J., Bareš, M., Horáček, J., Mohr, P., Motlová, L., Seifertová, D., Španiel, F.: Léčíme se s psychózou – Co byste měli vědět o schizofrenii a jiných psychózách, Medical Tribune, 2005

Vališová, A.: Komunikace a vzájemné porozumění – hry pro dospívající, Grada, 2005

Hermochová, S.: Hry pro dospělé, Grada, 2004

Šimanovský, Z., Šimanovská, B.: Hry pro rozvoj zdravé osobnosti, Portál, Praha 2005

Zelinová, M.: Hry pro rozvoj emocí a komunikace, Portál, Praha 2007

Mahdalíčková, J.: Víme všechno o drogách? Wolters Kluwer, Praha 2014

Časopis Prevence

Časopis Třídní učitel

2. Důležité kontakty, adresář organizací

Policie ČR tísňová linka – 158

Hasiči – 150

Záchranná služba – 155

Tísňové volání – 112

Linka bezpečí (nonstop, zdarma) – 800 155 555

Krizové centrum linky bezpečí – 266 727 953, 266 727 955

Rodičovská linka bezpečí – 283 852 222

**Dětské krizové centrum, Sdružení proti násilí na dětech
tel.: 241 480 511, nonstop linka důvěry: 241 484 149**

PPP pro Prahu 6 – Vokovická 32/3, Praha 6, 160 00

Mgr. Ing. Marie Jakešová – jakesova@ppp6.cz

**Psychosociální centrum Acorus – pomoc obětem domácího násilí – nonstop
telefonní linka: 283 892 772. www.acorus.cz**

**O. s. ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy – Podolská 242/25, Praha
4, www.rosa-os.cz, www.stop.nasili.cz**

Poradenská linka pro pedagogy – tel.: 841 220 220

**Občanské sdružení Anabell – sociální poradenství pro nemocné anorexií a
bulimií – www.anabell.cz , kontaktní centrum Drtinova 1a, Praha 5,
Smíchov**

Česká společnost AIDS pomoc, o. s. – nonstop linka 800 800 980. www.aids-pomoc.cz

Toxikologické informační středisko – 224 919 293, 224 915 402, tis@vfn.cz

O. s. Prevcentrum – Meziškolská 2, Praha 6

Tel.: 233 355 459, 242 498 335, www.prevcentru.cz/cz/web

PN Bohnice – Detox a léčba – 284 016 111

www.bohnice.cz

Centrum krizové intervence – 284 016 666

Apolinář – detox – 224 968 204

Drop-In, Nadace pro prevenci a léčbu drogově závislých a AIDS

*Karolíny Světlé 18, Praha 1, tel.: 222 221 124
Nonstop poradenská linka – 222 221 431
www.dropin.cz/poradna.shtml*

*O. s. Sananim – Ovčí hájek 2549/64 A, Praha 13, Nové Butovice - 284 822 872
poradenská linka 283 872 186, www.sananim.cz*

*Protikuřácká poradna při 1. LF UK, Studničkova 7, Praha 2
Tel.: 224 919 322 (út: 14 – 16)*

*Linka pro odvykání kouření: 844 600 500 (každý všední den od 14 do 18)
www.prestantekourit.cz*

*RIAPS (rychlá psychiatrická služba) – 222 586 768, 222 582 151,
222 580 697, nonstop linka: 222 580 697*

*Středisko preventivních a psychoterapeutických služeb, Břehová 3, Praha 1
Tel.: 222 324 027*

*Středisko pro děti, mládež a rodinnou terapii – Apolinářská 4, Praha 2
Tel: 224 968 238*

STŘEP (Středisko pomoci dětem a rodinám) – Řehořova 10, Praha 3

FN Motol – Centrum pro infekční oddělení – 224 436 929, 224 436 928

Triangl – Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy – 604 252 887

Online poradny: www.drogovaporadna.cz, www.iporadna.cz,

*Alcoholic Anonymous - Na Poříčí 12, Praha 1, tel.: 224 818 247,
724 162 239, 603 939 486*

*www.stopkybersikane.cz
www.profem.cz/poradna-kybersikana.aspx*

Rizika kyberprostoru – www.e-bezpeci.cz

Rozcestník Dětské a dorostové adiktologie <http://dada-info.cz/>

Adiktologická ambulance Prev-Centrum <https://www.prevcentrum.cz/nase-sluzby/poradenske-sluzby-a-skupinove-aktivity-pro-deti-a-mladez/adiktologicka-ambulance-pro-deti-a-dospivajici/>

Adiktologická ambulance Kliniky adiktologie <https://www.adiktologie.cz/ambulance-detske-a-dorostove-adiktologie>

<https://www.blaznis-no-a.cz/>

<https://nevypustdusi.cz/>